

BHP

przy monitorach ekranowych

po zmianach

Portal **BHP**.pl

BHP

przy monitorach ekranowych

po zmianach

Portal **BHP**.pl

Autorzy:

Sebastian Kryczka (prawnik, ekspert prawa pracy oraz kontroli jego przestrzegania), Mariusz Foremniak (główny specjalista ds. bhp, prawnik, wykładowca przedmiotów zawodowych z zakresu bhp), Karolina Walas (główny specjalista ds. bhp), Marek Kalman (specjalista z zakresu bhp)

Redakcja:

Marek Kalman

Menedżer produktu:

Patrycja Kurzątkowska

Kierownik grupy tematycznej:

Alina Sulgostowska

Korekta:

Zespół

Koordynator produkcji:

Mariusz Jezierski

Projekt graficzny okładki:

Piotr Fedorczyk

Skład i łamanie:

Triograf, Dariusz Kołacz

Druk:

KRM Druk

ISBN 978-83-8344-507-6

Copyright by Wiedza i Praktyka sp. z o.o., Warszawa 2024

Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

03-918 Warszawa, ul. Łotewska 9a

Tel. 22 518 29 29, faks 22 617 60 10, e-mail: cok@wip.pl

NIP: 526-19-92-256

Nr rejestrowy BDO: 000008579

Numer KRS: 0000098264 – Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy,

XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego

Wysokość kapitału zakładowego: 200.000 zł

Publikacja „BHP przy monitorach ekranowych po zmianach” jest chroniona prawem autorskim. Przedruk i sprzedaż tych materiału bez zgody wydawcy jest zabroniony. Zakaz nie dotyczy cytowania publikacji z powołaniem się na źródło. Publikacja „BHP przy monitorach ekranowych po zmianach” została przygotowana z zachowaniem najwyższej staranności i wykorzystaniem wysokich kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia autorów i konsultantów. Zaproponowane w publikacji „BHP przy monitorach ekranowych po zmianach” wskazówki, porady i interpretacje nie mają charakteru porady prawnej i dotyczą sytuacji typowych. Ich zastosowanie w konkretnym przypadku może wymagać dodatkowych, pogłębionych konsultacji. Publikowane rozwiązania nie mogą być traktowane jako oficjalne stanowiska organów i urzędów państwowych. W związku z powyższym redakcja nie może ponosić odpowiedzialności prawnej za zastosowanie zawartych w publikacji „BHP przy monitorach ekranowych po zmianach” wskazówek, przykładów.

Spis treści bardzo roboczy

Rozdział 1. Co się zmieniło	7
Nowe definicje i dookreślenia	8
Nowe wymagania bhp i ergonomii	10
Rozdział 2. Pytania i odpowiedzi	25
Jak dostosować stanowisko do nowych przepisów krok po kroku	25
Czy oświadczenie pracownika zwalnia pracodawcę z odpowiedzialności	27
Jak często należy refundować szkła kontaktowe	28
Jakie są minimalne odległości między sąsiednimi monitorami	30
Jak sprawdzić, czy stanowisko jest zgodne z przepisami	31
Kiedy wiadomo, że pracownik pracuje połowę czasu z laptopem	32
Czy dalej badać czynniki środowiska pracy	34
Czy pracodawca musi zapewnić dwa monitory	35
Jak zorganizować stanowisko z monitorem na hali produkcyjnej	36
Co oznacza regulacja wysokości oparcia odcinka lędźwiowego kręgosłupa	38
Czemu do okazjonalnej pracy zdalnej nie stosuje się przepisów o monitorach	38
Jakie konsekwencje grożą za niedostosowanie stanowisk do nowych przepisów	40
Co z konstrukcją stołu	41
Czy biurko i krzesło należą się każdemu pracownikowi zdalnemu	42
Jakie zapisy uwzględnić w zarządzeniu o refundacji szkielek kontaktowych	43
Czy można ustalić, że pracownik wykorzystuje własne materiały i narzędzia pracy	45
Kiedy ekwiwalent pieniężny w wysokości ustalonej z pracodawcą	46
Czy zapewnić regulowany stół	47
Okulary czy szkła kontaktowe	48

Rozdział 3. Listy kontrolne	51
Przykładowa lista kontrolna dla stanowisk pracy biurowej wyposażonych w monitory ekranowe	51
Formularz oceny pod względem bhp i ergonomii stanowisk pracy biurowej	56
Rozdział 4. Okulary i szkła kontaktowe	69
Ekran laptopa a zwrot za okulary lub szkła kontaktowe	69
Praca z monitorem a konieczność zapewnienia okularów ochronnych	71

Wstęp

Zastanów się, ile czasu w ciągu dnia spędzasz przed ekranem komputera. W pracy i w domu korzystamy z komputerów, laptopów, tabletów i smartfonów, aby pracować, uczyć się, komunikować się z innymi i cieszyć się rozrywką. Jednak czy kiedykolwiek zastanawiałeś się, jak te urządzenia wpływają na zdrowie, wzrok i dobre samopoczucie?

W świecie zdominowanym przez technologię zasady dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy nabierają jeszcze większego znaczenia. Szczególnie w przypadku pracy przy monitorach ekranowych, gdzie ciało i umysł są narażone na różnego rodzaju wyzwania.

Kiedy w 1998 roku weszło w życie rozporządzenie ministra pracy i polityki socjalnej stanowiska pracy wyposażone w monitory ekranowe wyglądały zupełnie inaczej niż teraz. Jednostka zewnętrzna była standardem, tak jak stacja dyskietek. Obecnie większość pracowników wykonuje swoje zadania, pracując przy laptopie. Postęp technologiczny jest widoczny gołym okiem. Konieczne stało się więc dostosowanie brzmienia rozporządzenia do zmian technologicznych, które nastąpiły od czasu jego wydania. W listopadzie 2023 roku resort pracy dokonał uaktualnienia minimalnych wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii, jakie powinny spełniać stanowiska pracy wyposażone w monitory ekranowe. Nowe przepisy ledwo jednak weszły w życie, a już wzbudziły wątpliwości dotyczące interpretacji.

W książce skupiliśmy się głównie na nowelizacji rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe. To nie tylko zbiór teorii i zasad, ale także praktyczne porady i wskazówki, które można bezpośrednio wdrożyć w swojej codziennej pracy.

Rozdział 1

Co się zmieniło

Rozporządzenie dotyczące warunków bhp na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe nie było zmieniane od ponad 20 lat. Przez ten czas nastąpił ogromny postęp technologiczny, którego resort pracy najwyraźniej nie dostrzegał. To się jednak zmieniło. Najpierw pojawił się szeroko komentowany projekt rozporządzenia, a 18 października 2023 r. – rozporządzenie zmieniające, które w znacznej mierze upraszcza dotychczasowe rozwiązania. Umożliwia też pracodawcy pewną swobodę w organizacji stanowisk pracy wyposażonych w monitory ekranowe. Co się dokładnie zmieniło?

Kiedy w 1998 roku weszło w życie rozporządzenie ministra pracy i polityki socjalnej, stanowiska pracy wyposażone w monitory ekranowe wyglądały zupełnie inaczej niż teraz. Jednostka zewnętrzna była standardem, tak jak stacja dyskietek. Używało się też trackballa. Obecnie większość pracowników wykonuje swoje zadania, pracując przy laptopie. Często już nawet bez stacji CD-ROM. Postęp technologiczny jest widoczny gołym okiem. Konieczne stało się więc dostosowanie brzmienia rozporządzenia do zmian technologicznych, które nastąpiły od czasu jego wydania. Resort pracy dokonał uaktualnienia minimalnych wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii, które powinny spełniać stanowiska pracy wyposażone w monitory ekranowe (dalej: rozporządzenie zmieniające).

Uwaga

Niektóre rozwiązania były zbyt szczegółowe i rygorystyczne. Rozporządzenie zmieniające dokonuje modyfikacji w taki sposób, by umożliwiły pracodawcom pewną swobodę w organizacji stanowisk pracy wyposażonych w monitory ekranowe, przy jednoczesnym zapewnieniu pracownikom bezpiecznych i higienicznych warunków pracy oraz ergonomii na stanowisku pracy.

Rozporządzenie zmieniające wdraża w zakresie swojej regulacji dyrektywę Rady 90/270/EWG z 29 maja 1990 r. w sprawie minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przy pracy z urządzeniami wyposażonymi w monitory ekranowe. Dyrektywa jest dyrektywą szczegółową w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy Rady 89/391/EWG z 12 czerwca 1989 r. w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy. W związku z tym jej przepisy mają pełne zastosowanie w odniesieniu do używania przez pracowników urządzeń wyposażonych w monitory ekranowe, bez uszczerbku dla zawartych w dyrektywie przepisów bardziej rygorystycznych i/lub szczegółowych.

Nowe definicje i dookreślenia

Aktualnie nie korzysta się już ze stacji dyskietek czy trackballa. Przedmiotowa definicja stanowiska pracy nie powinna zatem uwzględniać tych elementów. W związku z tym stanowisko pracy to przestrzeń pracy wraz z:

- wyposażeniem podstawowym, w tym monitorem ekranowym, klawiaturą, myszą lub innymi urządzeniami wejściowymi, oprogramowaniem z interfejsem dla użytkownika;
- krzesłem i stołem;
- opcjonalnym wyposażeniem dodatkowym, w tym stacją dysków, drukarką, skanerem, uchwytem na dokumenty, podnóżkiem.

Usunięto jednocześnie definicję systemu komputerowego (konsekwencja modyfikacji definicji stanowiska pracy). Samo pojęcie systemu komputerowego jest powszechnie znane, nie budzi wątpliwości, stąd nie ma potrzeby pozostawienia jego definicji.

Laptop, ale przez pół dnia pracy

W § 3 dokonano dość istotnej zmiany. Punkt 4 rozporządzenia wskazuje, że przepisów rozporządzenia nie stosuje się do systemów przenośnych nieprzeznaczonych do użytkowania na danym stanowisku pracy **przez co naj-**